

RESUMÉ

VÝZKUM DĚJIN KRIMINALITY VE STŘEDNÍ EVROPĚ. ÚVODEM

Volker Zimmermann/Rudolf Kučera

Od přelomu tisíciletí vzniká stále víc studií k dějinám 19. a 20. století, které jsou zcela nebo alespoň částečně založeny na otázkách a výzkumných metodách dějin kriminality. Zatímco dříve se to týkalo především západní Evropy a USA, dnes je tomu tak i ve střední Evropě. Tato regionální perspektiva je určující i pro předložené tematické číslo, které obsahuje příspěvky k habsburské monarchii, Československu, Polsku, Rakousku a Německému císařství v časovém rozmezí od konce 19. století do konce 30. let 20. století. Tematicky se pozornost soustředí jednak na politickou a společenskou externalizaci kriminality, která byla právě ve střední Evropě s jejími různorodými národnostními konstelacemi často etnický konotována. Na druhé straně jde také o fenomén hranic a hraničních prostorů, které v různých dobách a v různých regionech mohly generovat velmi specifické formy kriminality a její interpretace. Články v tomto tematickém čísle tak nejsou pouze příspěvkem k užšímu badatelskému poli dějin kriminality, ale i k celkovým společenským dějinám dotčených států a regionů.

„ROZHODUJÍCÍM FAKTOREM JE PŘÍSLUŠNOST K NÁRODNÍMU KMENI“

Etnická diverzita a diskurz kriminality v Německém císařství a habsburské monarchii

Volker Zimmermann

Na přelomu 19. a 20. století byla v Německém císařství a v habsburské monarchii rozšířeným jevem etnická kriminalizace. Na základě kriminologických studií, policejních a justičních zpráv, stejně jako novinových článků prezentuje autor atributy, které z Poláků, Čechů a dalších neněmeckých skupin obyvatelstva údajně dělaly kriminální cizince. Zároveň také jasně ukazuje, že to nebyli jen němečtí aktéři, kdo se uchýloval ke kriminalizaci – právě v česko-německém národnostním konfliktu si tendence k páčání trestných činů, respektive násilí vzájemně podsouvaly obě protivné strany. Zohlednění většího počtu regionů v obou říších, stejně jako zahrnutí fenoménu pracovní migrace do analýzy zároveň autorovi umožňuje odhalit celou řadu dalších kriminalizačních tendencí.